

Φτωχοί και οργανωμένοι

Νίκος Καρανίκας(Αναδημοσίευση απο "Η ΑΥΓΗ" 05.07.13)

Όταν δεν ξέρεις τι θα κάνεις με τον λογαριασμό της ΔΕΗ γιατί δεν έχεις να τον πληρώσεις και γιατί είναι ο δεύτερος απλήρωτος λογαριασμός, τότε οι σκέψεις σου τρέχουν να βρουνε αχτίδες φωτός στο σκοτάδι του μυαλού σου. Οι σκέψεις του ανθρώπου όταν μπαίνει στο σπίτι του και δεν έχει ρεύμα είναι σκέψεις ανθρώπου που έχει υποστεί χτύπημα στην αξιοπρέπειά του. Είναι αλλιώς να σου έχουν κόψει το ρεύμα γιατί αμέλησες να πληρώσεις τον λογαριασμό και αλλιώς όταν δεν είσαι σε θέση να τον πληρώσεις. Είναι αλλιώς αν τα λεφτά τα έφαγες στον τζόγο ή ικανοποιώντας κάποιο άλλο πάθος κι αλλιώς αν είσαι φτωχός.

Φτωχός είναι ο χαμηλόμισθος, ο άνεργος -η γυναίκα ακόμα περισσότερο- και οι συνταξιούχοι. Ο φτωχός πάντα χρωστάει: γι' αυτόν φτώχεια σημαίνει να μην προλαβαίνει να καλύψει τις ανάγκες του, να μην φτάνει τα βήματα των άλλων. Είναι αποκλεισμένος. Στέκι του είναι ο δρόμος, η πλατεία, το περπάτημα.

Ο άνθρωπος που δεν έχει λεφτά γιατί του τα τρώει το κράτος ή ο εργοδότης του είναι φτωχός και ζει μέσα στο άγχος και την εύπλαστη ηθική του. Κάθε δευτερόλεπτο τα αισθήματά του παγώνουν και οι σκέψεις του κυκλώνουν το μοναδικό του σκοπό: να τα βγάλει πέρα. Μηδενική προοπτική, μαυρίλα, απογοήτευση, ωστόσο οι δεξιότητες καλλιεργούνται, το πολυμήχανο μυαλό ψάχνει και συνεργάζεται εύκολα - αρκεί να του επιτραπεί.

Οι φτωχοί έχουν τις αντιφάσεις τους και γι' αυτόν τον λόγο αποτελούν πάντα την πρώτη και σταθερότερη ύλη στις εξεγέρσεις και στις επαναστάσεις. Τον Δεκέμβρη του 2008, όπως και στις πλατείες του 2011, οι φτωχοί αποτέλεσαν τον βασικό πυρήνα γύρω από τον οποίο συσπειρώθηκαν όλα τα διαμαρτυρόμενα κομμάτια της κοινωνίας. Δεν κατάφερε, φυσικά, ο πυρήνας αυτός να επηρεάσει αρκετά το υπόλοιπο κομμάτι της κοινωνίας. Αυτός ο κόσμος δεν οργανώνεται όπως οργανώνεται το μικροαστικό προλεταριάτο που έχει την οικονομική δυνατότητα να νοικιάζει χώρους, να μισθώνει υπαλλήλους και να οργανώνει συνέδρια. Δεν μπορεί να μοιράσει σε προκηρύξεις τις ιδέες του.

Αυτός ο κόσμος ψάχνει ευκαιρίες, είναι έτοιμος να εκτεθεί, είναι παντού. Στηρίζει την κοινωνική ομάδα που οργανωμένα διαμαρτύρεται και της δίνει το εύφλεκτο εκείνο υλικό που συγκολλάει τα πάντα και γίνεται πλήθος που εξεγείρεται. Οι φτωχοί λειτουργούν στο πλήθος, όχι στην οργανωμένη εργατική τάξη. Μια μεγάλη μερίδα των σημερινών φτωχών είναι επιστήμονες και η εξοικείωσή τους με την τεχνολογία τούς δίνει τη δυνατότητα να επικοινωνούν μεταξύ τους και να αναζητούν λύσεις, βοηθώντας την ίδια στιγμή και ανθρώπους που έχουν ανάγκη.

Τα ένστικτα διεγερμένα, τα μάτια διεισδυτικά, ερευνητικά. Οι άνθρωποι γίνονται αγρίμια δίχως υπομονή, δίχως σιγουριά. Το πρόσκαιρο και ευτελές διαμορφώνει ηθική και αισθητική. Πώς αυτός ο κόσμος να ενταχθεί σε οργανώσεις που κατά βάση έχουν διαφορετική ηθική και αισθητική από τη δική του, αφού ο ίδιος έχει διαμορφώσει μια νοοτροπία αντι-κοινωνική στα δικά μας μάτια; Δεν είναι δυνατόν να προσδοκά η Αριστερά τη μαζική οργάνωση των φτωχών στον μηχανισμό της, με αυτόματη αποδοχή των αξιών και της ηθικής της και με όρους ιδεολογικούς και προγραμματικούς. Πώς να συναγωνιστεί ο φτωχός με τον έμμισθο που έχει ως εργοδότη του το κόμμα ή με το φοιτηταριάτο, που είναι μια τελείως άλλη συνθήκη; Σε κάθε περίπτωση: ο φτωχός δύσκολα εμπιστεύεται κάθε

άνθρωπο που δεν είναι σαν αυτόν.

Αυτό που επιβάλλεται να κάνουμε ως οργανωμένη Αριστερά είναι αφενός να απαντήσουμε σε όλες τις ανιστόρητες θέσεις που υιοθετεί άκριτα ένα μεγάλο μέρος της κοινωνίας και αφετέρου να παραχωρήσουμε στους φτωχούς τις υποδομές μας και να τις μετασχηματίσουμε σε δικούς τους χώρους δράσης. Μπορεί να μην μας δώσουν τις αναλύσεις της οικονομικής κρίσης, όμως θα μας δώσουν εμπειρίες ζωής για την επιβίωση.

Δεν χρειάζονται δασκάλους οι φτωχοί άνθρωποι, αλλά συντρόφους που θα τους εμπιστευτούν, ώστε μαζί να αντιμετωπίσουν τις αλλαγές που θα προκαλέσει αυτή η ένωση, η οποία επιζητεί την ανατροπή της κατάστασης στο ατομικό, το κοινωνικό αλλά και στο πολιτικό κομμάτι. Γι' αυτόν τον λόγο οι φτωχοί άνθρωποι επιλέγουν την Αριστερά και δεν φοβούνται να κυβερνήσει.